

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้เลือกหลักการการกำกับดูแลกิจการที่ดีจำนวน 15 ข้อ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติและเปิดเผยการปฏิบัติของบริษัทจดทะเบียนและบริษัทสมาชิก โดยหลักการข้อหนึ่งได้กล่าวถึงค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร ซึ่งมีความสำคัญต่อความอยู่รอด และความยั่งยืนของกิจการ ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหารมีความเกี่ยวพันโดยตรงกับหลักการ บรรษัทภิบาลที่ดีเน้นเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความเป็นธรรมหรือเสมอภาค และความโปร่งใส ในการจ่ายค่าตอบแทนจึงต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมทั้งผู้รับและผู้จ่าย ต้องมีความเหมาะสมพอที่จะ จูงใจให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถมาทำประโยชน์ให้กับบริษัทเพื่อให้อำนาจเกิดความยั่งยืน แต่ก็ไม่ควรจ่ายสูงเกินไปจนทำงานให้ไม่คุ้มค่า หรือใช้อำนาจจ่ายผลประโยชน์ให้ตนเองในฐานะผู้บริหาร มากเกินไป ทำให้ผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ เสียเปรียบและเสียหาย ซึ่งปัจจุบันการจ่ายค่าตอบแทน กรรมการบริษัทไทยมีความหลากหลาย แต่ละบริษัทมีหลักการในการจ่ายที่แตกต่างกัน เนื่องจาก บริษัทจดทะเบียนไทยยังขาดหลักการที่สามารถนำมายึดถือปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งหลักการ กำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2549 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ให้ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนด และการเปิดเผยค่าตอบแทนของกรรมการไว้ดังนี้ “การกำหนด ค่าตอบแทนกรรมการเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของกรรมการโดยตรง กรรมการจึงไม่ควร อนุมัติค่าตอบแทนของตนเอง คณะกรรมการควรจัดให้มีกระบวนการกำหนดค่าตอบแทนที่ โปร่งใสและขอความเห็นชอบจากผู้ถือหุ้น ระดับและองค์ประกอบของค่าตอบแทนกรรมการควร เหมาะสมและเพียงพอที่จะจูงใจและรักษากรรมการที่มีคุณภาพตามที่ต้องการ แต่ควรหลีกเลี่ยงการ จ่ายที่เกินสมควร” นอกจากนี้หลักการดังกล่าวยังเสนอว่า ค่าตอบแทนของกรรมการควรจัดให้อยู่ใน ลักษณะที่เปรียบเทียบได้กับระดับที่ปฏิบัติอยู่ในอุตสาหกรรม ประสิทธิภาพ ภาระหน้าที่ ขอบเขต ของบทบาทและความรับผิดชอบ (Accountability and Responsibility) รวมถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะ ได้รับจากกรรมการแต่ละคน กรรมการที่ได้รับมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น (สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, 2549 : 3-4)

ซึ่งจะเห็นได้ว่าการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยหลักการการกำกับ ดูแลกิจการที่ดีได้กำหนดไว้ว่าจะต้องมีกระบวนการกำหนดค่าตอบแทนที่โปร่งใส เป็นธรรม และ ตรวจสอบได้ โดยมีการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนขึ้นมาโดยตรง ซึ่ง

ศูนย์พัฒนาการกำกับดูแลกิจการได้กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนต้องเปิดเผยค่าตอบแทนกรรมการเป็นรายการที่แสดงเป็นบรรทัดที่สำคัญไว้ในงบการเงินหรืองบการเงินรวม (ถ้ามี) อีกทั้งต้องเปิดเผยหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายค่าตอบแทนอย่างชัดเจนไว้ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) อีกด้วย ซึ่งมีหน่วยงานต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการเพื่อให้เป็นไปตามหลักบรรษัทภิบาลที่ดี ไม่ว่าจะเป็นศูนย์พัฒนาการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ได้มีการจัดทำสรุปข้อมูลค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหารบริษัทจดทะเบียน ประจำปีแต่ละปี นอกจากนี้ยังมีสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยซึ่งทำหน้าที่เป็นองค์กรกลางในการกำหนดหลักการการจ่ายค่าตอบแทนกรรมการ เพื่อบริษัทจดทะเบียนจะได้นำไปเป็นหลักปฏิบัติอย่างเสมอภาค โปร่งใสและเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบของกรรมการ โดยมีการจัดทำเอกสารเผยแพร่สำหรับแนวปฏิบัติที่ดีในการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการ

จากหลักการกำหนด และการเปิดเผยค่าตอบแทนของกรรมการ ต้องมีกระบวนการกำหนดค่าตอบแทนที่โปร่งใส ควรมีความเหมาะสมและเพียงพอที่จะจูงใจและรักษากรรมการที่มีคุณภาพตามที่ต้องการ แต่ควรหลีกเลี่ยงการจ่ายที่เกินสมควรนั้น ซึ่งพบว่าสภาพปัญหาปัจจุบันการจ่ายค่าตอบแทนกรรมการบริษัทไทยมีความหลากหลาย แต่ละบริษัทมีหลักการในการจ่ายที่แตกต่างกัน ซึ่งจากการสรุปข้อมูลค่าตอบแทนกรรมการของศูนย์พัฒนาการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยพบว่าบางอุตสาหกรรมมีค่าตอบแทนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ในขณะที่บางอุตสาหกรรมมีค่าตอบแทนสูงกว่าค่าเฉลี่ย (ศูนย์พัฒนาการกำกับดูแลกิจการฯ, 2549)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการของบริษัทจดทะเบียนนั้นมีความสำคัญยิ่ง ผู้ศึกษาจึงสนใจที่ศึกษาเปรียบเทียบค่าตอบแทนกรรมการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตามแนวปฏิบัติที่ดีในการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยซึ่งได้กำหนดระดับของค่าตอบแทนประจำว่าควรคำนึงถึงปัจจัย 3 ประการคือ 1. แนวปฏิบัติในอุตสาหกรรม 2. ผลประกอบการและขนาดของธุรกิจ และ 3. ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของกรรมการที่ต้องการสรรหาหรือภาวะความต้องการของบริษัทนั้น ๆ ในขณะนั้น (สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, 2549 : 5) โดยผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบค่าตอบแทนของบริษัทจดทะเบียน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 – 2553 เป็นระยะเวลา 3 ปี

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบค่าตอบแทนกรรมการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี 2551 ถึง 2553

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงจำนวนค่าตอบแทนโดยเฉลี่ยของแต่ละบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และค่าตอบแทนโดยเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม
2. ผลการศึกษาที่ได้สามารถใช้เป็นตัวเทียบวัดในการประกอบการพิจารณากำหนดค่าตอบแทนกรรมการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้

นิยามศัพท์

กรรมการบริษัทจดทะเบียน คือ บุคคลที่แต่งตั้งโดยผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นเจ้าของเงินทุนเพื่อให้ทำหน้าที่กำกับดูแลฝ่ายบริหารของบริษัทและดูแลผลประโยชน์แทนผู้ถือหุ้น ซึ่งประกอบด้วย 3 กลุ่มหลัก ได้แก่

1) กรรมการบริษัท ประกอบด้วยประธานกรรมการบริษัทและคณะกรรมการบริษัท ซึ่งคณะกรรมการบริษัท กรรมการเป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้ถือหุ้นให้เข้ามาทำหน้าที่ในการจัดการบริษัทหลักทรัพย์ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อประโยชน์สูงสุดขององค์กร (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2547)

2) คณะกรรมการบริหาร/ผู้บริหาร คือ คณะกรรมการชุดย่อยที่คณะกรรมการบริษัทมอบอำนาจให้กระทำการแทนคณะกรรมการในการบริหารจัดการในส่วนที่เกินอำนาจของฝ่ายบริหาร เช่น อำนาจในการก่อการผูกพันบริษัท อำนาจในการพิจารณาความดีความชอบ การแต่งตั้งและการโยกย้าย และการกำหนดค่าตอบแทนของผู้บริหารระดับผู้ช่วยผู้จัดการขึ้นไป เป็นต้น

3) กรรมการตรวจสอบ ประกอบด้วย ประธานกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบ คือ คณะกรรมการชุดย่อยที่ช่วยคณะกรรมการบริษัทในการตรวจสอบและสอบทานให้บริษัทมีการกำกับดูแลกิจการอย่างเพียงพอ (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2553)

ค่าตอบแทนกรรมการ คือ ผลประโยชน์ของกรรมการที่ได้รับโดยตรงทั้งที่ได้รับเป็นตัวเงิน เช่น ค่าตอบแทนประจำ ค่าเบี้ยประชุม เงินบำเหน็จ โบนัส สวัสดิการต่างๆ เป็นต้น และไม่เป็นตัวเงิน เช่น ใบสำคัญแสดงสิทธิในการซื้อหุ้น เป็นต้น ค่าตอบแทนกรรมการเป็นลักษณะและ

จำนวนค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่กรรมการบริษัทแต่ละรายในปีที่ผ่านมา (ศูนย์พัฒนาการกำกับดูแล
กิจการบริษัทจดทะเบียน, 2549)

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย คือ บริษัทจำกัดที่จดทะเบียน
หลักทรัพย์ของตนเป็นหลักทรัพย์รับอนุญาตในตลาดหลักทรัพย์ที่จัดตั้งขึ้น โดยพระราชบัญญัติ
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 อยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดยสำนักงานคณะกรรมการ
กำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) โดยจะต้องมีทุนจดทะเบียนเฉพาะหุ้นสามัญไม่ต่ำ
กว่า 10 ล้านบาท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2554 : [ออนไลน์]) โดยไม่รวมกลุ่มธุรกิจ
ขนาดกลางและขนาดเล็ก ที่มีทุนชำระแล้วหลัง IPO ตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไป (หมวดธุรกิจ MAI) และ
ไม่รวมถึงบริษัทจดทะเบียนที่เพิกถอนหลักทรัพย์จากการเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน บริษัทที่มี
ข้อมูลไม่สมบูรณ์ บริษัทจดทะเบียนที่ฟื้นฟูกิจการตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย และบริษัทจด
ทะเบียนที่มีข้อมูลไม่ครบ 3 ปี คือ ปี 2551 ถึง 2553

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved